

שותפות ושותפים יקרים,

לאחר שלוש שנים של עבודה משותפת, הטנא שלנו הולך ומתמלא, והלימוד, העשייה הקהילתית והשיח מבשילים אל תוך טקסים ואורחות חיים. שעות רבות ישבנו ולמדנו יחד, בהמון המון מעגלים קטנים. צירפנו עוד ועוד חברות וחברים, שאלנו שאלות של זהות, ומשמעות, חפרנו עמוק עמוק, ולא פחדנו מלהתבלבל ולטעות.

בקיבוצים של היום, העוסקים רוב זמנם בעשייה, ומנהלים שיח בעיקר סביב תקנונים, המקדשים את ה"אסור" וה"מותר", את השחור והלבן, העשייה הזאת היא ממש מהפיכה. מהפיכה שמחה, מהפיכה מחייכת, מהפיכה מקשיבה, מכילה ונותנת מקום, מהפיכה המכבדת את כל משתתפיה, ובכל זאת - מהפיכה. מהפיכה שמאפשרת שיח עמוק, שחוזרת בלי פחד אל שולחן הלימודים, ששואלת שאלות קשות ולא נבהלת גם כשאין תשובות. מהפיכה שמחדשת את הקיים, מתוך כבוד עמוק, ויוצרת מתוכו, בהקשבה ובשיח, את החדש. "כזה ראה וחדש".

זאת הזדמנות להודות לכולן ולכולכם, על השעות הרבות שהשקעתם בגיוס שותפים ושותפות, בארגון ובסידור ובהובלה של כל העגלה המלאה הזאת קדימה, בקיבוץ שלכם. תודה על האומץ של כל אחת ואחד מכם ללמוד שוב, מההתחלה, לשוחח ולהתחדש.

אנו שמחות להגיש לכן צרור ראשון של קבלות שבת שהתפתחו מתוך, בהשראת, וברוח התכנית. מי ייתן ונכתוב יחד עוד המון המון טקסים, מתוך לימוד, כבוד לקיים, והרבה חידוש ויצירה. נתראה בשנה הבאה!

שלכם,

ליאור קולודני, אילה ויצנר, דבי ברא"ס ורינה לבנון
"כזה ראה וחדש", "שבילים", אגף החינוך, התנועה הקיבוצית
יולי 2018 / תמוז תשע"ח

תְהִלִּים עַל הַדְּשָׁא הַגְּדוֹל
בְּעֶרְב־שַׁבָּת, בְּקִיץ: חֹדֶר-הָאֶכֶל
שֵׁט עַל הַדְּשָׁא הַגְּדוֹל בְּסִפְיָה
מוֹאֲרֵת חֲלוֹנוֹת, הַיְלָדִים
מְשַׁחֲקִים עַל הַדְּשָׁא. הַהוֹרִים בְּחֻלְצוֹת לְבָנוֹת
מְשׁוֹחָחִים בְּנַחַת עַל הַרְחָבָה.
הָעֶרֶב פּוֹרֵשׂ אֶת כְּנָפָיו כְּדוֹגֵרֵת
הַמְכַנִּסָה אֶת אֶפְרוֹחֶיהָ
תַּחַת כְּנָפָה.
בְּשִׁבְלֵי זֶה הַשָּׁעָה הַיְפָה בְּעוֹלָם. בְּיָקוּם כָּלוּ.
רַק אֶתְמוֹל שְׁחַקְתִּי כִּי גַם אֲנִי (חֹדֶר-הָאֶכֶל
שָׁכַן אֲזוֹ בְּצִרִיף עִם עֵץ הַפְּלֶפֶל הַרִיחָנִי
נוֹטֵף הַשָּׂרֵף)
הַיּוֹם מְשַׁחֵק כָּאֵן בְּנֵי וּמְחַר
נְכַדִּי - -

(מה מעט אנו יודעים על הדבר החומקני הזה
היורד אלינו לכהרף עין
כאלו השמים נפתחים פתאם באיזו הבטחה
שקטה, חגיגית - -
וצריך להיות זהירים כל-כך
כשחושבים על הדברים האלה, כדי לא להעיר
איזו קללה התלויה תמיד במו חרב
מתהפכת
דוקא ברגעים כאלה
באור)

עלי אלון, מתוך: "יהף - תהילי עין-שמר"

קיבוץ רגבים על המפה (של השבת)!

מאת ד"ר ענבל גור בן יצחק

זה שנים שמחדר האוכל של קיבוץ רגבים לא הריחו ריחות חמים של ארוחה בערב שישי, וקולות נקישות הסכו"ם לא נשמעו בתוך בליל קולותיהם של החברות והחברים, מקטנים ועד גדולים.

עד יום שישי, לפני שבועיים. ביום שישי, בשעת בין ערביים, לבשו חברות וחברי הקיבוץ לבן (גם אם רק באופן מטפורי) והתכנסו לקבלת שבת וארוחת ערב משותפת. כ-180 אישה, איש, ילדות וילדים מילאו את השולחנות בכל טוב. הריחות והקולות שקידמו את הבאים אל הדשא הגדול בישרו שבת שלום. צוות קבלת השבת יחד עם משפחת ארנון המורחבת (שהתנדבה להיות חלוצת המחנה) עמלו וחשבו על הכל, עד הפרטים הקטנים. השולחנות היו ערוכים לתפארת: מפות לבנות, שתי חלות, יין משובח ומיץ ענבים, נרות וגפרורים ואף חוברות מיוחדות לילדים. התפאורה הוכנה תוך שיתוף פעולה בין הדור הוותיק לצעיר, והערב כולו היה שלם ומושלם. היו קטעי שירה, קטעי קריאה וביניהם אף ברכות מקוריות. סיפור סופר לילדים מפי ותיקת השבת והייתה גם דרשה מקורית לפרשת השבוע עם קישור לימינו ולחזון הסוציאליסטי. והתוצאה ניכרה בפניה/ם של המשתתפות/ים. אבל זהו תיאור התמונה הסופית.

מה שלא ידעו רוב המשתתפות והמשתתפים הוא שהערב הזה הוא תוצאה של למעלה משנה של עבודה רצינית וסיזיפית, שהחלה בצוותים המסורים שלוקחים חלק בתכנית 'כזה ראה וחדש' המתקיימת באגף החינוך של התנועה הקיבוצית.

מזה שנתיים שאני מלווה את התכנית בקיבוץ רגבים ופועלים בה במרץ רב צוות קהילה רחב ומסור, צוות החינוך הבלתי פורמאלי והשנה הצטרף גם צוות הגננות של הגיל הרך. כשהתחלנו לעסוק בקבלת השבת כבר היה לנו ניסיון בבניה ובכינון מסורת מתחדשת של חגים כמו שבועות וחנוכה. ידענו שאנו ניגשים לפרויקט מורכב, שנושא עמו זיכרונות מן העבר, והיעדרו מלמד על השינויים בחיי המשפחה בקהילה.

התחלנו עם ידיעה אחת ברורה והיא הרצון בחידושה של מסורת קבלות שבת בקיבוץ. רק השותפות/ים לדרך הזו מתחילתה יודעות/ים איזו דרך חתתים עברנו. הלימוד היה מעמיק והקיף היבטים שונים של השבת. נועצנו בקיבוצים שהיה להם ניסיון בתהליך הזה (נודה במיוחד לקיבוץ להבות חביבה על ההשראה). היו ויכוחים רמים, היו עליות וירידות. מסורות וזיכרונות מן העבר התנגשו בחתירה לשנויים ולחדשנות. הלימוד העלה סוגיות של בירור זהות ומורכבות בקהילה. שאלות בנוגע לקהל היעד התמזגו בחששות מפני חוסר היענות הקהילה.

אולם, כמו בכל הסיפורים הטובים, הרצון, הנחישות והמחויבות הפנימית של כל אחת ואחד מחברות וחברי הצוות גבר על הכל. ולאחר שבשלב הראשון הובהרו ולוטשו כל רעיון וחזון, הוקם צוות ייעודי לקבלת השבת, שמימש את החלום. מנקודת המבט של היום זה נראה כמו אגדה. אך באמת, נכתבה כאן הגדה, שיש לפרסם אותה במטרה להאיר, להעיר ולעורר את מי שחפצות וחפצים לקיים חיי תרבות וחיי קהילה משמעותיים במקומות/ם. כמלווה בתכנית, אני גאה בכל הפעילויות שנעשות בה ובכל הקיבוצים הלוקחים בה חלק, וכחלק מעבודתי אני מנסה להבין מהם הגורמים להצלחתם של פרויקטים, בעיקר כאלה שהם מורכבים יותר ודורשים עבודה ארוכת טווח.

אז להלן רשימת ה"כדאי לקחת לדרך", כשאתן/ם יוצאות/ים למסע חינוכי-תרבותי:

1. צוות רחב ומסור למשימה (ברגבים לדוגמה יושבים בצוות דרך קבע מנהל הקהילה, יו"ר החינוך, מנהלת החינוך הבלתי פורמאלי, מנהלת הגיל הרך, רכזת תרבות ונציג קהילה).
2. תמיכת מנהל/ת הקהילה בהעדפה ברורה לשותפות פעילה ועקבית שלו/ה.
3. אהבה לתחום, שזו גם מלמדת על הראייה בחשיבותו והעדפתו במקום גבוה בסדר העדיפויות הקהילתי (גם מבחינה כלכלית).
4. מערכת יחסים טובה בין חברות וחברי הצוות - חשיבות הדבר באה לידי ביטוי בעיקר בוויכוחים שעולים.
5. סבלנות לדרך. הסבלנות מאפשרת לימוד נכון, העמקה, יכולת התמודדות עם הקשיים ועם חששות ויכולת להפיק לקחים.

'כזה ראה וחדש' פועלת בלמעלה מ-20 קיבוצים, ובלא מעט מועצות אזוריות. דעו לכן/ם, שבכולם נעשים מאמצים רבים לעורר ולחדש את התרבות היהודית-ישראלית החופשית, החילונית והקיבוצית, בהתאם לכל מקום ומקום. זוהי מהפכה שבה כולנו לוקחות/ים אחריות על חיי התרבות, החינוך והקהילה, ועל הרוח האנושית במקומותינו.

קבלת-שבת יד מרדכי

4.5.18 י"א סיון תשע"ח

אני מאמין

מילים: שאול טשרניחובסקי | לחן: טוביה שלונסקי

שְׁחָקִי, שְׁחָקִי עַל הַחֲלוּמוֹת
זוֹ אֲנִי הַחֹלֵם שָׁח.
שְׁחָקִי כִּי בְּאָדָם אֲאָמִין,
כִּי עוֹדֵנִי מֵאֲמִין בְּךָ.

הדלקת נרות

תבורך לנו נר השבת
על כי בשורת מנוחה הבאת לנו.
ואורך מביא את האור למעוננו
וטוהר וזוך

השבוע נערך בבית הקברות בניצנים טקס צבאי מרגש לגילוי מצבה לזכרה של ליבקה שפר חברת יד מרדכי אשר גורלה ומקום קבורתה התברר רק לאחרונה בעקבות תחקיר של צוות מיחידת אית"ן בצה"ל. הטקס נערך ב-23 במאי, 70 שנה לאחר נפילתה של ליבקה בקרב ב-24 במאי 1948. בכך הושלמו שנים רבות של חיפושים. אנחנו מביאים כאן קטע מדברים שנאמרו בטקס על ידי שמעון כורם מזכיר הקיבוץ.

"קבורתה של ליבקה שפר בקבר האחים של ניצנים יוצרת מבחינתנו חיבור סמלי בין שני הקיבוצים, ובין שני הקרבות שהתחוללו בהם במהלך החודשים מאי ויוני 1948. חיבור המקשר בין פועלים של דור המייסדים הן בקיבוץ ניצנים והן בקיבוץ יד מרדכי שהפכו ללוחמים בעל כורחם כשישבויהם עמדו בסכנה ומאחד את שני סיפורי המערכה שהיו למעשה שני מהלכים במלחמה אחת – המלחמה על עצמאות המדינה.

ליבקה שנקברה כאלמונית לצידם של הנופלים בניצנים מקבלת היום את שמה בחזרה וסיפור גבורתה ימשיך ללוות אותנו, חבריה, ביחד עם סיפורי הגבורה של חברי יד מרדכי וניצנים.

נוחי בשלום על משכבך, ליבקה".

געגוע אינסופי

מילים: רחל שפירא | לחן: נורית הירש

לְמִצּוֹא אֶת הַדֶּרֶךְ,	יָמִים וְשָׁנִים	לְמִצּוֹא אֶת הַדֶּרֶךְ,
לְהִיטּוֹת רְאוּיִים.	מִשְׁאֵירִים סִימָנִים.	לְהִיטּוֹת רְאוּיִים.
לְזִכּוֹר וּלְשִׁמּוֹר	צְרוּבִים הַשְּׂמוֹת,	לְזִכּוֹר וּלְשִׁמּוֹר
וּלְדַבּוֹק בְּחַיִּים.	הַבְּעוֹת הַפְּנִים.	וּלְדַבּוֹק בְּחַיִּים.

מזל טוב ושאו ברכה ליום הולדתכם:

יובל אנטמן, בתיה מן, עידן ורניק, משה סוקר, ערן בקר, דובי שטרנברג, יהודית מידן, נעמי קלרמן,
מעין בן חיים, מושון וקנין, גיא ליברל, חנה שחם, גבי וקנין, גלית ניר, איליי יוקטאן, ארבל בן שטרית,
אוריאן ליברל.

קבלת-שבת רגבים

4.5.18

18:15 – התכנסות בחדר אוכל סביב שולחנות לפי משפחות - מוסיקת רקע.

18:30 – קבלת שבת: אחריות המשפחה

פתיחה בשם תרבות רגבים - חן

שיר: שלום עליכם – ארז לנה

הדלקת נרות + ברכת הנרות – משפחת עלי ואיתם

ברכת הדלקת נרות / מעין ברוך, חצרים, גונן, בית העמק

תבורך לנו נר של שבת

על כי בשורת מנוחה הבאת לנו

לובן אורך מביא את האור למעוננו, וטוהר, וזוך

תלווננו שלהבת קודשך בימי העמל הקשים

עד כי תשוב ותאיר עמנו בשבת הבאה.

ברכה לשבת – משפחת קדוש

ברכה לשבת / רגבים - משפחת ארנון

בינות נוף של גבעה,

שדה חרוש ותבואה

ברוך בואך שבת הברוכה.

הביאי נא עימך מנוחה ליגע ומרגוע לעמל,

נוחם משפחה חובקת וקהילת רגבים תומכת.

הביאי נא מטר של ברכות

חום הממלא כל בית באהבה ובבשורות טובות.

שעת מחילה הגיעה בה נוכל לפתוח את ליבנו לזולת ולעצמנו.

ברוך בואך השבת.

שירה

קריאת טקסט על השבת

פרשת השבוע

המנהג בארץ מתקופת המשנה זה לקרוא פרשה אחת בשבוע בבית הכנסת בשחרית של שבת. התורה מחולקת ל-54 פרשות. פרשת השבוע שלנו זאת פרשת "בהר". עם ישראל שזה עתה יצא ממצרים נמצא למרגלות הר סיני ומקבל ממשה את התורה מאלוהים. הפרשה מדברת על החוקים שמשה מצווה את העם שעל פיהם הם צריכים לחיות. הפרשה מדברת בעיקר על 3 חוקים שהם חוקי שבת, חוקי שמיטה וחוקי יובל. המאחד בחוקים האלה שהם כולם חוקים חברתיים שבאים לעזור לעמלים והחלשים שבחברה וליצור שוויון בעם.

שבת שלום!

שירה: שיר המעלות
סיפור של שבת מותאם לילדים
שירה

ברכת היין והלחם
ברכת היין / כפר סאלד
נברך על הגפן ועל פרי הגפן ועל תנובת השדה
ועל ארץ חמדה טובה ורחבה.
לחיים!

ברכת החלה / קיבוץ מזרע
נְבָרַךְ עַל הַלֶּחֶם
מִתְּנַת אָדָם וְאֲדָמָה.
מִי יִתֵּן וְיִמְצָא בְּשֶׁפַע
וְנִשְׂמַח בְּדְבָרִים הַפְּשׁוּטִים:
בִּפְתֵי, בְּבֵית וּבְאֵהֶבֶת הַלֵּב.

ארוחת ערב סביב השולחנות

קבלת-שבת "כזה ראה וחדש"

מתוך "מסע בישראל" של פורום מנהלי חינוך, בעריכת נעם דן

.... עצתי האחת היא: חוגו את חגי אבותיכם והוסיפו עליהם קצת משלכם לפי כוחכם ולפי טעמכם ולפי מסיבתכם. העיקר שתעשו את הכל באמונה ומתוך הרגשה חיה וצורך נפשי, ואל תתחכמו הרבה. אבותינו, לא נמאסו עליהם שבתותיהם ומועדיהם, אע"פ שחזרו עליהם כל ימי חייהם כמה וכמה פעמים בנוסח אחד. הם מצאו בהם כל פעם טעם חדש ואת ערוותא חדשה. ויודע אתה מפני מה? מפני שהיתה בהם לחלוחית, וברכת החג שכנה בנפשם. אלה שאינם מוצאים טעם בחגים ובמועדים, סימן שנפשם ריקה ותוכם חול, ולא לה – אין תקנה.

מתוך מכתבו של חיים נחמן ביאליק לדוד אומנסקי מקיבוץ גניגר – תל אביב, כ"ח אדר תר"ץ 28.3.1930

שיר למעלות

תהילים קב"א

שיר למעלות

אֲשָׁא עֵינַי אֶל-הַהָרִים מֵאֵין יבֵּא עֲזָרִי.
עֲזָרִי מֵעַם יְהוָה עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ
אֶל-יְתֵן לְמוֹט רִגְלֶךָ אֶל-יָנוּם שְׁמֶרְךָ.
הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל
יְהוָה שְׁמֶרְךָ יְהוָה צִלְּךָ עַל-יַד יְמִינֶךָ.
יּוֹמָם הִשְׁמֵשׁ לֹא-יִכְבֶּה וַיְרַח בְּלִילָה
יְהוָה יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל-רָע יִשְׁמַר אֶת-נַפְשֶׁךָ
יְהוָה יִשְׁמַר-צִאתְךָ וּבֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד-עוֹלָם.

מוודה אני

מאיר אריאל

מוודה אני

לפניך ולך

עַל כָּל הַחֶסֶד וְהָאֱמֶת וְהַטּוֹבָה וְהַרְעָה וְהַטּוֹבָה
שְׁעֵשִׂית עִמָּדִי וְעַם בֵּיתִי
וְעַם קְרוֹבֵי וַיְדִידֵי
וְעַם בְּנֵי עַמִּי וְעַם אֶרְצִי
וְעַם כָּל הָעוֹלָם וְהָאָדָם
אֲשֶׁר בְּרֵאתָ
בְּלֹאט חֶרֶשׁ חֶרֶשׁ
אֵט אֵט טוֹפְפוֹת
עֲתִידוֹת עֲתִידוֹת לְקִרְאָתְנוּ
וְאֵת מְחִיכָת אֱלֹהֵי מִתּוֹךְ הַשָּׁנָה
יְהִי לָנוּ טוֹב טוֹב מְטוֹב טוֹב מְאֹד
זֶה מִתְחִיל כְּבָר בְּבִקְרָה בְּבִקְרָה
אֶת צוֹחֶקֶת אֱלֹהֵי
מִתּוֹךְ מִתּוֹךְ הַשָּׁנָה

אדון עולם

מחבר לא ידוע | לחן: עוזי חיטמן

אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מְלַךְ. בְּטָרֵם כָּל יַצִּיר נִבְרָא:
לְעַת נַעֲשֶׂה בְּחַפְצוֹ כָּל. אֲזִי מְלַךְ שְׁמוֹ נִקְרָא:
וְאַחֲרֵי כִכְלוֹת הַכֹּל. לְבַדּוֹ יִמְלֹךְ נוֹרָא:
וְהוּא הָיָה וְהוּא הוֹה. וְהוּא יְהִיָּה בְּתַפְאָרָה:
וְהוּא אֶחָד וְאֵין שְׁנַי. לְהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחְבִּירָה:
בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תְּכֵלִית. וְלוֹ הֵעֵז וְהַמְשִׁירָה:
וְהוּא אֱלֹהֵי וְחֵי גוֹאֲלֵי. וְצוֹר חֲבֵלֵי בְּעַת צָרָה:
וְהוּא נָסִי וּמְנוֹס לִי. מִנֵּת כּוֹסֵי בְּיוֹם אֶקְרָא:

שיר העמק

מילים: נתן אלטרמן | לחן: דניאל סמבורסקי

עוד חוזר הניגון

מילים: נתן אלטרמן | לחן: נעמי שמר

<p>בָּאָה מְנוּחָה לִיגַע וּמְרֻגָּוֶע לְעֵמֶל. לִילָה חֹרֵר מִשְׁתַּרְע עַל שְׂדוֹת עֵמֶק יִזְרְעָא. טַל מְלֻמְטָה וּלְבָנָה מֵעַל, מִבֵּית אֶלְפָּא עַד נְהַלְל.</p> <p>מַה, מַה לִּילָה מְלִילָ? דְּמָמָה בִּיזְרְעָא. נְוִמָה עֵמֶק, אֶרֶץ תְּפֹאֲרַת, אֲנֹו לָךְ מִשְׁמֵרַת.</p>	<p>יָם הִדְגָן מִתְנוּעֵע, שִׁיר הָעֵדֶר מִצְלִצֵל, זוֹהֵי אֶרְצֵי וּשְׂדוֹתֶיהָ, זֶהוּ עֵמֶק יִזְרְעָא. תְּבַרְךָ אֶרְצֵי וְתִתְהַלֵּל מִבֵּית אֶלְפָּא עַד נְהַלְל.</p> <p>מַה, מַה לִּילָה מְלִילָ?... אֶפֶל בְּהַר הַגְּלִבּוּע, סוּס דוֹהַר מִצֵּל אֶל צֵל. קוֹל זַעֲקָה עָף גְּבוּהָ, מִשְׂדוֹת עֵמֶק יִזְרְעָא. מִי יֵרָה וּמִי זֶה שֵׁם נֶפֶל בֵּין בֵּית אֶלְפָּא וְנְהַלְלָ?</p> <p>מַה, מַה לִּילָה מְלִילָ?... יָם הִדְגָן מִתְנוּעֵע, שִׁיר הָעֵדֶר מִצְלִצֵל, זוֹהֵי אֶרְצֵי וּשְׂדוֹתֶיהָ, זֶהוּ עֵמֶק יִזְרְעָא. תְּבַרְךָ אֶרְצֵי וְתִתְהַלֵּל מִבֵּית אֶלְפָּא עַד נְהַלְל.</p>
---	---

המוציא/ה - ברכה על הלחם

נְבָרְךָ עַל הַלֶּחֶם, מִתַּנַּת אָדָם וְאָדָמָה, מִמֵּנוּ נֹאכַל וְנֹשְׁבַע וְנוֹתִיר
כַּאֲמוֹר פּוֹתַח אֶת יָדְךָ. וּמִשְׁבִּיעַ לְכֹל חַי רִצּוֹן:
בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ:

למדני את השיר הפשוט

מילים: רחל שפירא | לחן: רמי בר דוד

<p>לְמַדְנִי אֶת הַשִּׁיר הַפְּשׁוּט שֶׁל הַלֶּחֶם וּפְרַס לִי חֶלֶק מִשְׁלוּמֶיךָ. קַחֲנִי עִם אֲבָבְךָ הַיּוֹמִיּוֹם עַל הַשֶּׁכֶם בְּשִׁתְּרָאֲנִי לְפָנֶיךָ.</p> <p>חַיִּי וְחַיֵּיךָ אֹרוֹת וְצִלְלִים מְכִילִים בְּעֵינֵי שַׁבַּת, בְּעֵינֵי חֲלִין. לוֹ מִחַר שְׁלֶךְ יִגַּשׁ אֶל אֲתָמוּלִי בְּעֵינֵי שַׁבַּת, בְּעֵינֵי חֲלִין, שְׁלֶךְ וְשִׁלִּי.</p> <p>לְמַדְנִי אֶת הַשִּׁיר הַפְּשׁוּט שֶׁל הַלֶּחֶם.</p>	<p>לְמַדְנִי אֶת הַשִּׁיר הַפְּשׁוּט שֶׁל הַלֶּחֶם וּפְרַס לִי חֶלֶק מִשְׁלוּמֶיךָ. קַחֲנִי עִם אֲבָבְךָ הַיּוֹמִיּוֹם עַל הַשֶּׁכֶם בְּשִׁתְּרָאֲנִי לְפָנֶיךָ.</p> <p>אֲנִי, שֶׁהִנַּחְתִּי לְרַגְשׁ יְחַף לְרַחֵף, כְּבָר יוֹדַעַת כִּי הַתְּפִתְלָה דְרָפִי וּמִגְבָּה רַב רֵאשִׁי עִבְשׁוּ גֶרְפֵן - כְּבָר יוֹדַעַת כִּי הַתְּפִתְלָה דְרָפִי וּבָאָה עַד כְּאֵן.</p>
---	---

ברכה לפני הקידוש

"ויכולו השמים והארץ" של הקידוש מחברים אותנו בקפיצה תודעתית עם ההוויה. אנחנו חלק מן הבריאה, מתמזגים אל המימד הקוסמי. קיומנו האנושי, המוגבל במקום ובזמן פורץ אל המרחב האינסופי, מתעלה ונפתח; ציפייה ברוכה. בדיוק במקום הזה אנו יוצרים גבול – סימן. על ידי הקידוש, אנו טוענים את הזמן המיוחד – את השבת – במשמעות רוחנית. ויחדיו אנו עוצרים משתאים: "כי בו שבת מכל מלאכתו".

קידוש

יום הששי. ויכלו השמים והארץ וכל צבאם:
ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה. וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו
אשר עשה:
ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אתו. כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא
אלהים לעשות:
סברי מרנן.
ועונות: לחיים!

ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:
ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו ורצה בנו, וישבת קדשו
באהבה וברצון הנחילנו, זכרון למעשה בראשית, תחלה למקראי קדש, זכר ליציאת
מצרים. וישבת קדשך באהבה וברצון הנחלתנו:
ברוך אתה ה', מקדש השבת:

חלומות

מילים: רחל שפירא | לחן: יאיר קלינגר

אל תסב את פניך
אתה מלא דברים כמוסים
אל תגיף את התריסים
חפש בין המילים.

חלומות של אתמול
הם שלהבות נרעדות
לא יכול כל החושך
לכבות.

שיר בדרך אליך
נרקם בסבלנות אין קץ
הן תיקח ותאמץ אותו
אל לבבך.

חלומות של אתמול
הם שלהבות.

חלומות של אתמול
הם שלהבות נרעדות
לא יכול כל החושך
לכבות.

על מצע השלכת
החלומות מלחשים
רק פרחים מיובשים
דוהים בין הדפים.

חלומות של אתמול
הם שלהבות נרעדות
לא יכול כל החושך
לכבות.

שיר ליל שבת

מילים: יהודה עמיחי | לחן: משה וילנסקי

הַתְּבוֹאֵי אֵלַי הַלַּיְלָה?
כְּבֹסִים כְּבֹר יְבֹשׁוּ בְּחֹצֵר.
מִלְחָמָה, שְׂאֵף-פֶּעַם לֹא דֵי לָהּ,
הִיא עֲכָשׁוּ בְּמָקוֹם אַחֵר.

וּכְבִישִׁים שְׂבִים בְּלֵי הָרֶף
לְבָדֵם, כְּסוֹס בְּלֵי רוֹכְבוֹ
וְהַבֵּית נִסְגָר בְּעֶרֶב
עַל הַטּוֹב וְהָרַע שְׂבוּ.

וַיִּדְעֵנוּ הַיֵּטֵב, כִּי הַגְּבוּל הוּא
קָרוֹב, וְאֶסוּר לָנוּ שֵׁם.
אָבִי הַתְּפִלָּה: וַיִּכְלוּ – –
הָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם.

צָבָא וְהָאָרֶץ הָאֲפִילוּ,
עוֹד מַעֲט וְכִבָּה הָאוֹר.
הַמְצֹוּה בְּהַ שְׁמַיִם הַתְּחִילוּ
שׁוֹב הַשָּׁנִים צְרִיכִים לְגַמֵּר.

דרור יקרא

דונש בן לברט

דְּרוֹר יִקְרָא לְבֵן עִם בֵּת. וַיִּנְצַרְכֶם כְּמוֹ בְּבֵת.
נְעִים שְׂמֵכֶם וְלֹא יִשְׁבֵת. שְׂבוּ נוֹחוּ בְּיוֹם שַׁבָּת:

דְּרוֹשׁ נוֹי וְאוֹלָמִי. וְאוֹת יִשַׁע עֲשֵׂה עָמִי.
נָטַע שׁוֹרֵק בְּתוֹךְ כְּרָמִי. שְׁעָה שׁוֹעֵת בְּנֵי עָמִי:

דְּרוֹךְ פּוֹרָה בְּתוֹךְ בְּצָרָה. וְגַם בְּכָל אֲשֶׁר גְּבַרְהָ.
נִתּוֹץ צְרִי בְּאֵף וְעִבְרָה. שְׁמַע קוֹלִי בְּיוֹם אֶקְרָא:
אֶלְקִים תָּן בְּמִדְבַר הַר. הִדַּס שְׁטָה בְּרֹאשׁ תְּדַהֵר.
וְלַמְזוֹהֵר וְלַנְּזוֹהֵר. שְׁלוֹמִים תָּן כְּמִי נְהַר:

הַדוֹף קָמִי חַי אֵל קָנָא. בְּמוֹג לֵבָב וּבְמַגִּינָה.
וּנְרַחֵיב פֶּה וּנְמַלְאנָה. לְשׁוֹנְנוּ לָךְ רְנָה:

דְּעָה חֲכָמָה לְנַפְשָׁךְ. וְהִיא כְּתָר לְרֹאשְׁךָ.
נִצּוֹר מְצוֹת אֶלְקִיךָ. שְׁמוֹר שַׁבָּת קְדִישְׁךָ.

אני אומר באמונה שלמה,
שהתפילות קדמו לאלוהים.
התפילות יצרו את האלוהים,
האלוהים יצר את האדם
והאדם יוצר תפילות
שיוצרות את האלוהים שיוצר את האדם.

יהודה עמיחי, פתוח סגור פתוח

טיפ טיפה

מילים ולחן: אהוד בנאי

טיפי טיפי טיפ טיפ טיפ טיפה
לאן נושרת לה דמעה ומתגלגלת
אל האוקיינוס הגדול תכול שמיים
שמחת ירח מתמלא
ומתגלה במאור עיניים

מרחוק הם מנגנים עכשיו רק לנו
עוד טיפה תראי, כמעט הגענו
אל אותה פינה, אל המנגינה
זאת המנגינה שלנו

טיפי טיפי טיפ טיפ טיפ טיפה
לאן נושרת לה דמעה ומתגלגלת
אל האוקיינוס הגדול, תכול שמיים
שמחת ירח מתמלא
ומתגלה במאור עיניים

מרחוק הם מנגנים...

דבר תורה - פרשת "אמור"

האם אנשים שעומדים מול קהל צריכים להיות בעלי נורמות אחרות?
מה הם המומים והפגמים שעשויים להקשות על הובלת הציבור

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: דְּבַר אֶל אֶהֱרֹן לֵאמֹר אִישׁ מִזֵּרְעֶךָ לְדֹרְתָם אֲשֶׁר יִהְיֶה בּוֹ מוֹם לֹא יִקְרַב לְהִקְרִיב לַחֵם אֱלֹהֵינוּ: כִּי כָל אִישׁ אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם לֹא יִקְרַב אִישׁ עֹזֵר אוֹ פֹסֵחַ אוֹ חָרֵם אוֹ שְׂרוּעַ: אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה בּוֹ שֹׁבֵר רֶגֶל אוֹ שֹׁבֵר יָד: אוֹ גִבֵּן אוֹ דָק אוֹ תַבְלִל בְּעֵינָיו אוֹ גֵרֵב אוֹ יִלְפַת אוֹ מְרוּחַ אֲשָׁף: כָּל אִישׁ אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם מִזֵּרַע אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן לֹא יִגַּשׁ לְהִקְרִיב אֶת אִשֵּׁי יְהוָה מוֹם בּוֹ אֶת לַחֵם אֱלֹהֵינוּ לֹא יִגַּשׁ לְהִקְרִיב: לַחֵם אֱלֹהֵינוּ מִקְדָּשֵׁי הַקְּדָשִׁים וּמִן הַקְּדָשִׁים יֹאכְלוּ: אַךְ אֶל הַפְּרֻכָּת לֹא יָבֵא וְאֶל הַמְזֻבָּח לֹא יִגַּשׁ כִּי מוֹם בּוֹ וְלֹא יַחַלֵּל אֶת מִקְדָּשֵׁי כִּי אֲנִי יְהוָה מִקְדָּשָׁם: וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל אֶהֱרֹן וְאֶל בְּנָיו וְאֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (ויקרא כא, טז-כד)

שירת העשבים

מילים: נעמי שמר ורבי נחמן מברסלב | לחן: נעמי שמר

דַּע לֶךָ	כַּמָּה יָפָה	וּכְשֶׁהֲלַב
שָׁכַל רוּעָה וְרוּעָה	כַּמָּה יָפָה וְנָאָה	מִן הַשִּׁירָה מִתְמַלֵּא
יֵשׁ לוֹ נִגּוֹן מְיוֹחָד	כְּשִׁשׁוּמְעֵים הַשִּׁירָה	וּמִשְׁתוֹקֵק
מְשֻׁלוֹ	שְׁלֵהֶם	אֶל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
דַּע לֶךָ	טוֹב מֵאֵד	אוֹר גְּדוֹל
שָׁכַל עֵשֶׂב וְעֵשֶׂב	לְהַתְפַּלֵּל בִּינֵיהֶם	אֲזִי נִמְשָׁף וְהוֹלֵךְ
יֵשׁ לוֹ שִׁירָה מְיוֹחָדָת	וּבְשִׁמְחָה לְעַבֵּד	מִקְדוּשְׁתָּהּ שֶׁל הָאָרֶץ
מְשֻׁלוֹ	אֶת ה'	עֲלִיו
וּמִשִּׁירַת הָעֵשְׂבִים	וּמִשִּׁירַת הָעֵשְׂבִים	וּמִשִּׁירַת הָעֵשְׂבִים
נַעֲשֶׂה נִגּוֹן	מִתְמַלֵּא הֵלֶב	נַעֲשֶׂה נִגּוֹן
שֶׁל רוּעָה	וּמִשְׁתוֹקֵק	שֶׁל הֵלֶב

יעלה יעלה

ר' ישראל נג'ארה, צפת - המאה ה-16

יַעֲלֶה יַעֲלֶה בּוֹאֵי לַגִּנִּי. הַנֶּץ רִמּוֹן גַּם פָּרְחָה גִּפְנִי:
יְבֹא דוֹדֵי יִכִּין צַעֲדִיו. וַיֹּאכַל אֶת פְּרֵי מִגְדִּיו.
אִם יְדִידֵי אֲרָכוּ נְדוּדִיו. אֵיךְ יַחֲיֶדָה אֲשֵׁב עַל כִּנִּי:
שׁוּבֵי אֵלַי אֶת בַּת אֶהוּבָה. שׁוּבֵי אֶת וְאֲנִי אֲשׁוּבָה.
הִנֵּה עֲמִי זֹאת אוֹת פְּתוּבָה. כִּי בְתוּכָךָ אֶתֵּן מִשְׁכָּנִי:
רְעִי דוֹדֵי נִפְשֵׁי פְדִיתָ. וְלֶךָ רְעִיָה אוֹתִי קִנִּיתָ.
עֲתָה לִי בֵּין עַמִּים זָרִיתָ. וְאֵיךְ תֹּאמַר דוֹד אֶהְבַּתְנִי:
אֲיַמְתִּי לְטוֹב זָרִיתִיךָ. וְלַתְהַלֵּלָה וְלִשְׁם שְׂרִיתִיךָ.
כִּי אֶהְבַּת עוֹלָם אֶהְבַּתִּיךָ. שְׂמַחִי כִּי יִשׁוּעַתְךָ אָנִי:
לוֹ יִהְיֶה כְּדַבְּרֶךָ יְדִידִי. עֲתָה מִהֵרָ תִּאֶסֶף נְדוּדֵי.
וְלַתוֹף צִיּוֹן נָחָה גְדוּדֵי. וְשֵׁם אֶקְרִיב לֶךָ אֶת קֶרְבְּנִי:
חֹזְקֵי רְעִיָה חִכֶּךָ כִּיִּין טוֹב. כִּי צִיץ יִשְׁעֶךָ רַעֲנָן רְטוֹב.
וּלְצִרִיךָ אֶכְרוֹת וְאֶחֱטָב. וְחִישׁ אֲשַׁלַּח אֶת סִגְנִי:

ניגון קרליבך

בֵּן אָדָם,
עֵלֶה לְמַעַלְהָ עֵלֶה,
כִּי כַחַץ עָזָה לָךְ,

יֵשׁ לָךְ כְּנָפֵי רוּחַ,
כְּנָפֵי נְשָׁרִים אֲבִירִים,

אֵל תִּכְחַשׁ בָּם
פֶּן יִכְחָשׁוּ לָךְ,

דְּרוֹשׁ אוֹתָם –
וְיִמְצְאוּ לָךְ מִיד.

על-פי הרב קוק

שיר

יונה וולך

בְּנִקֵּיךְ נִסְתָּר בְּצוּקִים
אֵיִלָּה שׁוֹתֶה מִיָּם
מָה לִּי וְלָהּ
אֵלֹא צוּקֵי לְפִי
אֵלֹא מַעֲיֵן חַיִּי
אֵלֹא נִסְתָּר
אֵיִלָּה
מָה לִּי וְלָהּ
אֵלֹא אֶהְבֶּתִּי.

המדבר מדבר

שרון מאור ולהקת טאולה

המדבר מדבר
אומר לך להיות שמח
מזכיר לך שהכל פורח
אצלך בלב

מי האיש

תהלים לד

מי האיש החפץ חיים,
אוהב ימים לראות טוב.
נצור לשונך מרע
ושפתיך מדבר מירמה
סור מרע, עשה טוב
בקש שלום ורדפהו.

לכה דודי

רבי שלמה הלוי אלקבץ

לכה דודי לקראת כלה,
פני שבת נקבלה.

לכה דודי לקראת כלה,
פני שבת נקבלה.

שמור וזכור בדיבור אחד,
השמיענו אל המיוחד,

אדוני אחד ושמו אחד,
לשם ולתפארת ולתהילה.

לכה דודי...

לקראת שבת לכו ונלכה,

כי היא מקור הברכה,
מראש מקדם נסוכה,

סוף מעשה במחשבה תחילה.
לכה דודי...

והיו למשסה שאסין,
ורחקו כל מבלעיין,

ישיש עלייך אלוהיך,
כמשוש חתן על כלה.

לכה דודי...

ימין ושמאל תפרוצי,
ואת ה' תעריצי,

על יד איש בין פרצי,
ונשמחה ונגילה.

לכה דודי...

בואי בשלום עטרת בעלה,
גם בשמחה ובצהלה,

תוך אמוני עם סגולה,
בואי כלה, בואי כלה.

ירדה השבת

יהושע רבינוב (קיבוץ גבת) | דוד זהב

יְרֵדָה הַשַּׁבָּת אֶל בְּקַעַת גְּנוֹסֶר,
וְנִיחּוּחַ עֲתִיק בְּשׁוּלֵיהָ.

וַיַּעֲמֵדוּ מִסְבֵּיב הַרְרִים שׁוֹשְׁבֵינֵים
לְשֵׁאת אֲדִרְתָּהּ הַזֹּהֶבֶת.

תַּעֲלִינָה יוֹנִים מִכְּנֶרֶת הַיָּם,
קִבֵּל אֶת רוּחָהּ הַלְלוּהָבֶת.

הֲרִטִיטָה שַׁבָּת בְּחִנָּה הַגְּנוּז
עֵינֵי חַלּוֹנוֹת מִכָּל עֵבֶר.

וְתִצְאָנָה בְּנוֹת אֶל הָעֶרֶב זֹמֵר
זְמִירוֹת בְּעֶרְגָּה מְצַלְצֶלֶת.

וְהִיִּתָּה הָעֵדְנָה בְּבִקְעַת גְּנוֹסֶר
לְנִשְׁמַת עֲבָרִיּוֹת נְאֻצֶּלֶת.

נִשְׁקָה הַשַּׁבָּת לְרֵאשׁוֹ שֶׁל הַבְּרוֹשׁ,
לְאִזּוֹב שֶׁבְּסֶלַע נִשְׁקָה.

וַיְהִי הַדְּרֹדֵר לְשֶׁרְבִיט שֶׁל מְלָכוֹת
עַל רְמוֹת דְּמָמָה מְרוֹנָנֶת.

יִמְשֹׁף אֶז הַתּוֹר בְּקוֹלוֹ הַמְּתוֹק
חֲמִדַּת כְּסוּפִין מְעֵדָנֶת.

אנו באים לא"י לחדש את חיינו; אנו רוצים ליצור לנו כאן חיים עצמיים, שיש להם קלסתר פנים משלהם ואופי מיוחד.

לשם יצירת צורות חיים מקוריות ואמיתיות, בעלות פרצוף ופנים לאומיים – הכרח הוא לקחת את החומר ליצירות מאבני היסוד של צורות החיים הקדמוניות; ואין צורה יותר עליונה ויותר עמוקה להתחיל לטוות ממנה את צורות החיים המקוריות מיצירת השבת, שהיא, כידוע, קדמה למתן תורה ועוד במצרים שמרו בני ישראל את השבת. ואמנם, השבת היא אבן השתייה של כל היהדות; ולא לחינם היא נקראת "אות ברית" בין אלוהים ובין בני ישראל.

בשבת מקופלים כמה רעיונות לאומיים וסוציאליים; ואם ב"עשרת הדברות" מקופלת כל התורה – הרי בשבת אולי גלומות ומקופלות כל עשרת הדברות.

מתוך נאום שנשא חיים נחמן ביאליק בהנחת אבן הפינה לבית "אוהל שם" בת"א, 1928

ניגון ביאליק

מתוך: שבת וחול
זלדה

לְהַדְלִיק נְרוֹת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת –
זוֹהֵי שַׁבָּת.
לְהַדְלִיק נְרוֹת – שַׁבָּת
זוֹהֵי קְפִיצַת – נֶפֶשׁ הָרֵת נְצוּרוֹת
לַיָּם נְהַדָּר, שֵׁשׁ בָּהּ מְסִתוּרִין
שֶׁל אִשׁ – הַשְּׂקִיעָה.
בְּהַדְלִיקֵי הַנְּרוֹת יִהְיֶה
חֲדָרֵי לְנֵהָר דִּי – נוֹר,
בְּאַשְׁדוֹת בְּרֻקַת שׁוֹקֵעַ לְבֵי.

הדלקת נרות

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מְלֶכֶּ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת.

תבורך לנו נר של שבת
על כי בשורת רוגע הבאת לנו.
מששת ימי עמל – שלווה ומנוחה לביתנו.
לבבנו קשוב וביתנו פתוח,
בואי שבת והשכיני רגיעה בנפשנו
חן ותפארת במעשה ידינו
שלום לבואך, שבת ברוכה.

ברוך בואך שבת,
בואך ברוך.

הביאי עמך את המרגוע והשלווה שלאחר שבוע רב פנים של המולת עשייה.
הביאי את החלל שבתוכו אפשר לרקום אינסוף של חלומות, ביחד ולחוד.
הביאי את שעת החמלה בה נוכל לשמוע את פעימת ליבו של הזולת ושל עצמנו.
שבת – ברוך בואך, ברוך בואך, בואך ברוך.

קבלת-שבת להבות חביבה

'כזה וראה וחדש' - סדר קבלת שבת זה נוצר בהתכתבות עם מסורת קבלת השבת שהונהגה במשך שנים לפני ארוחת השבת בחדר האוכל בקיבוץ להבות חביבה בדומה לקיבוצים רבים וטובים - "הנה אָזִין שיר עֲרָשִׁי הַרְחֹק/הִבֵּעַ פִּי אִם אֶלֵּי בַת./הִנֵּה לִי תִזְהַרְנָה בְּדַמְעַ וּשְׁחֹק/"אֵיכָה" וְזִמְרֹת שֶׁל שַׁבָּת" (פניה ברגשטיין). סידור תפילה זה לערב שבת הוא בבחינת יצירה רוחנית וייחודית לקהילת להבות חביבה שמבטאת את הרצון להפגיש בין שפת התפילה המסורתית של מגוון עדות וקהילות ישראל לבין המסורת הקיבוצית ומציאות החיים הישראלית חילונית מודרנית. "הַרְטִיטָה שַׁבָּת בְּחִנּוּ הַגְּנוּז / עֵינֵי חִלּוּנוֹת מְכֹל עֶבֶר / ...וְהִיְתָה הַעֲדָנָה בְּבִקְעַת גְּנוּסָר / לְנִשְׁמַת עֲבָרִיזַת נְאֻצָּלַת" (יהושוע רבינוב)

לאורך כל הדורות הייתה התפילה אחת מאבני היסוד החשובים והמשמעותיים של הזהות היהודית ושל אורח החיים היהודי של היחיד ושל הקהילה. דפיו של סידור התפילה הכילו את קורות העם היהודי ונתנו ביטוי רוחני לרגעי השמחה והצער - "לְמַדְנִי, אֱלֹהֵי, בְּרַךְ וְהַתְּפַלֵּל / עַל סוּד עֵלָה קָמַל, עַל נְגַה פְּרִי בְּשֵׁל / עַל הַחֲרוֹת הַזֹּאת: לְרֵאוֹת, לְחוּשׁ, לְנֶשֶׁם, / לְדַעַת, לְיַחַל, לְהַכְשֵׁל" (לאה גולדברג). התפתחותה של התפילה היהודית נמשכה לאורך כל הדורות. בצד תפילות עתיקות מן המקרא ומימי בית שני שולבו פיוטים ומקראות של בני כל הדורות, הקהילות והעדות.

מקהילה רב תרבותית המכבדת ומוקירה את המסורת והאמונה של כלל חבריה הושם דגש על שמירת תפילות השבת הנהוגות בכל זרמי היהדות ובכל עדות ישראל תוך התייחסות לקורותיו של העם היהודי בדורות האחרונים ומתן ביטוי ליצירה היהודית הישראלית.

בסידור סומנו קטעי עיון ושירה כאלטרנטיבה לקריאה אישית לצד התפילה הציבורית. הקהילה מחבקת את מגוון המנהגים של חבריה ותעודד כל משפחה בתורה להוביל את קבלת השבת, תוך שיתוף הקהילה במנהגים הנהוגים באותה המשפחה ותוך שמירה קפדנית על סובלנות, מתינות דתית ושוויון מגדרי.

"מי אוהב את השבת? / אני, אתה ואת. / כל העולם כמעט! / אז למה לא כל יום שבת?" (אהוד מנור)

שבת שלום!

קריאה:

אנו יהודים מקוריים ואנו רוצים למצוא צורת חיים מתאימה לנו, אנו נחדש את כל הזוהר של השבת, ניקח את כל הטוב שהיה בדברים הקדושים וכל מה שאנו זקוקים לו כאנשי טבע וכפועלים ולנו יש צורך בשבת יותר מאשר למישהו אחר – נרים זאת על נס ונבנה על פי זה את החיים.

ברל כצנלסון

קריאה:

משמעות השבת היא לחגוג ולהלל את הזמן, ואיננה לפאר ולפרסם את המרחב. אנו חיים שישה ימים בשבוע תחת רודנותם של הדברים שבמרחב: בשבת אנו מנסים לכוון עצמנו לקראת קדושת הזמן. ביום זה אנו נקראים ליצור זיקה עם הנצחי שבזמן, לסור מתוצאות הבריאה, ולפנות אל המסתורין של הבריאה: לעבור מעולם הבריאה אל בריאת העולם.

אברהם יהושע השל

שירה:

הִנֵּה מַה טוֹב וְיָמָה נְעִים שַׁבָּת אַחִים גַּם יָחֵד.

תהילים קלג, א | לחן עממי

שירה:

הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה:
כֹּל הַנְּשָׁמָה תְהַלֵּל יְהוָה הַלְלוּהוּ:

תהלים קנ, ה-ו | לחן עממי חסידי
ברכה:

מי יתן ובמשכן זה של שבת ושל שלום
נוכל להתברך בשירה, בתפילה, בחיזוק הנפש ובשלווה.
שנוכל לשמוח במה שאנו יודעים, במה שאנו לומדים ובמה שאנחנו מלמדים אחד
את השני.
שהביישנים בינינו ימצאו את קולם, ידעו שניתן למצוא כאן, בקיבוץ להבות חביבה,
קהילה.
שנזכור תמיד שאנחנו האמהות והאבות של העתיד;
ושכל מה שאנו עושים עכשיו, ולו המעשה הקטן ביותר, משנה סדרי עולם.
שנזכה לקיים את הכתוב "סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורודפו".
שבת שלום.

קריאה:

שבת היא המרגוע שלאחר יצירה והתחלטה של יצירה חדשה. שמיטה רוחנית כדי לחדש
את הרוח. האיש אשר לא יצר בימי החול, לא ידע טעם שבת. ואשר לא ידע טעם שבת,
לא יודע טעם יצירה. השבת בחיי יוצר, כמו בחיי עם שלם, היא קרקע בתולה למחשבה,
שמעשים באים אחריה.
מחשבה תחילה לסוף מעשה. השבת היא אושר המנוחה השלמה לאחר מעשה, כדי לשוב
ולהוציא לפעולה מעשה שני ושלישי שישנם כבר במחשבה.

זלמן שזר

שירה:

ערב שבת

מילים: שמואל בס | לחן: יואל ולבה

עוד מעט ירד אלינו יום שבת הטוב.
לכבודו תכין אימנו מטעמים לרוב.
בואי, בואי הברוכה,
יום שבת, יום מנוחה!
בואי נא, בואי נא, המלכה!
אך נפסיק פה לימודינו, הביתה נמהר.
נתקדש לשבתנו בפרחים ובנר.
בואי בואי הברוכה...

קריאה:

מתוך: שירי סוף הדרך

לאה גולדברג

לְמַדְנִי אֱלֹהִי, בְּרַף וְהַתְּפִלָּל
עַל-סוּד עֲלֵה קָמַל, עַל-נְגֵה פְּרִי בְּשֵׁל
עַל הַחֲרוּת הַזֹּאת לְרֵאוֹת, לְחֹשׁ, לְנִשְׁם,
לְדַעַת, לְיַחַל, לְהַבְּשֵׁל.
לְמַד אֶת-שִׁפְתוֹתַי בְּרִכָּה וְשִׁיר-הַלֵּל
בְּהַתְּחַדֵּשׁ זְמַנְךָ עִם-בְּקָר וְעִם-לֵיל
לְבַל יִהְיֶה יוֹמֵי הַיּוֹם - בְּתַמּוּל שְׁלֹשׁוֹם
לְבַל יִהְיֶה עָלַי יוֹמֵי - הַרְגֵּל.

קריאה:

איך צורך להיות... מדקדק במצוות בשביל להכיר את ערך השבת... מי שמרגיש בלבו קשר אמיתי עם חיי האומה בכל הדורות, הוא לא יוכל בשום אופן... לצייר לו מציאות של עם ישראל בלי "שבת מלכתא" ... אפשר לומר בלי שום הפרזה כי יותר משישראל שמרו את השבת שמרה השבת אותם; ולולי היא, שהחזירה להם את "נשמתם" – וחידשה את חיי רוחם בכל שבוע, היו התלאות של "ימי המעשה" (=ימי החול של השבוע) מושכות אותם יותר ויותר כלפי מטה, עד שהיו יורדים לבסוף לדייטטה (=לקומה) התחתונה של חומריות ושפלות מוסרית ושכלית".

אחד העם

שירה:

ניגונים

מילים: פניה ברגשטיין 1944 | לחן: דויד זהבי

שְׁתַּלְתֶּם נְגוּנִים בִּי אֲמִי וְאָבִי,
נְגוּנִים, מְזַמְרִים שְׂכוּחִים.
גְּרַעֲיָנִים, גְּרַעֲיָנִים נְשָׂאֵם לְבָבִי,
עֲתָה הֵם עוֹלִים וְצוֹמְחִים.

עֲתָה הֵם שׁוֹלְחִים פְּאֲרוֹת בְּדָמִי
שְׂרָשִׁיהֶם בְּעוֹרְקֵי שְׁלוּבִים.
נְגוּנֵיךָ, אָבִי, וְשִׁירֵיךָ, אֲמִי
בְּדַפְקֵי נְעוּרִים וְשָׁבִים.

הִנֵּה אֶאֱזִין, שִׁיר עֲרֵשֵׁי הָרְחוֹק
הַבֵּיעַ פִּי אִם אֵלֵי בֵּית
הִנֵּה לִי תִזְהַרְנָה בְּדַמְעַ וְשִׁחוֹק
"אֵיכָה" וְזִמְרֹת שֶׁל שַׁבָּת.

כָּל הַגָּה יָתֵם, וְכָל צְלִיל יֶאֱלֵם
בִּי קוֹלְכֶם הָרְחוֹק בִּי יְהוּם
עֵינֵי אֶעְצֵם, וְהִרְיֵנִי אֶתְכֶם,
מֵעַל לְחֶשֶׁת הַתְּהוּם.

קריאה:

נדמה שניגונים, השיר היפפה שכתבה פניה מיטיב לתאר את מערכת היחסים המורכבת בין הבת החלוצה שחיה בקיבוץ בארץ ישראל להוריה הרחוקים, שניגוניהם טבועים עמוק בדמה, למרות שלא ברור כי היא עצמה שרה אותם. היא מקשיבה בעיניים עצומות לצליל הרחוק בדמעה וצחוק, ומתמזגת איתו מעל לחשכת התהום (אביה ואחיה נספו בשואה).

פניה ברגשטיין נולדה בשנת 1908 בפולין ועלתה לארץ ב-1930 לקיבוץ גבת. כבר בנעוריה בלטה ביכולת הביטוי והכתיבה. בקיבוץ, בגלל מחלת לב קשה, קיבלו יכולות אלה משמעות רבה עוד יותר. בשדות ובענפי החי לא יכלה לעבוד, לכן עבדה במחסן הבגדים, בחינוך ובעריכת עלון הקיבוץ. בין לבין, כתבה לילדים וגם למבוגרים. "בוא אלי פרפר נחמד" ו"האוטו שלנו" הם רק קצהו של קרחון. בשנת 1950 נפטרה בעודה בת 42 בלבד, והובאה לקבורה בקיבוץ גבת.

המלחין דוד זהבי חבר קיבוץ נען, אשר הטביע חותמו על הזמר הארץ ישראלי (בין לחניו המוכרים: אורחה במדבר, אלי אלי, החליל, הן אפשר, ועוד רבים), גדל בעיר יפו והושפע מאוד הן מעולם הניגון החסידי, איתו נפגש בבית הוריו, והן מסגנונות מקומיים ים-תיכוניים.

על זהבי מעיד חוקר הזמר אליהו הכהן: "בדרך הטבע דיברו ללבו שיריהם של משוררים מן ההתישבות העובדת, שטעמו בעצמם את טעמה של עבודת האדמה". אכן, זהבי הלחין שירים רבים למילים של חברי קיבוצים, זרובבל גלעד מעין חרוד (בין השאר 'שיר הפלמ"ח'), רחל מדגניה (השיר 'חג', ניבים דוברים אלי), חנה סנש משדות ים ('אלי אלי', 'אשרי הגפרור'), פניה ברגשטיין מגבת ('ניגונים'), ועוד.

שירה:

ירדה השבת

מילים: יהושע רבינוב | לחן: דוד זהבי

יְרֵדָה הַשַּׁבָּת אֶל בְּקַעַת גְּנוֹסֵר
וְנִיחֹחַ עֲתִיק בְּשׁוּלְיָהּ.
וַיַּעֲמֵדוּ מְסָבִיב הַרְרִים שׁוֹשְׁבֵינִים
לְשֵׁאת אֲדָרְתָהּ הַזֹּהֶבֶת,
תַּעֲלִינָה יוֹנִים מְפַנְרֵת הַיָּם
קִבֵּל אֶת רוּחָהּ הַלְוֵהֶבֶת.

נִשְׁקָה הַשַּׁבָּת לְרֵאשׁוֹ שֶׁל הַבְּרוֹשׁ,
לְאִזּוֹב שְׁבִטְלַע נִשְׁקָה,
וַיְהִי הַדְּרֵדֵר לְשֶׁרְבִיט שֶׁל מְלָכוֹת
עַל רְמוֹת-דְּמָמָה מְרוֹנְנָת
יִמְשֵׁךְ אֶז הַתּוֹר בְּקוֹלוֹ הַמְּתוֹק
חֲמֻדַּת כְּסוּפִין מְעַדְנָת.

הַרְטִיטָה שַׁבָּת בְּחֹנָה הַגְּנוּז
עֵינֵי חֲלוֹנוֹת מְכַל עֶבֶר.
וַתִּצְאָנָה בְּנוֹת אֶל הָעֶרֶב זִמֵּר
זְמִירוֹת בְּעֶרְגָה מְצַלְצֶלֶת.
וְהִיְתָה הָעֵדְנָה בְּבִקְעַת גְּנוֹסֵר
לְנִשְׁמַת עֶבְרִיּוֹת נְאֻצֶּלֶת.

קריאה:

השבת היא היצירה הגאונית ביותר של הרוח העברי, וכל הפוגע בה כפוגע בבבת העין של האומה.

חיים נחמן ביאליק

קריאה:

"אם ב'עשרת הדיברות' מקופלת כל התורה הרי בשבת אולי גלומות ומקופלות כל עשרת הדיברות... השבת מקדשת את רגש היופי של כל האומה כולה. אם אנו קובלים על חוסר סגנון חיים משלנו, אנו יכולים להתחיל מן השבת ביצירת סגנון".

חיים נחמן ביאליק

הדלקת הנרות

המברכים/ות מהמשפחה המדליקה מוזמנים/ות לשתף בנוסח ובלחן שבמסורתם/ן המשפחתית-עדית ו/או בנוסחים המסורתיים/הקיבוציים שלהלן:

בְּרוּךְ אַתָּה יי
אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו
וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת.

מן הסידור

ברוך בואך, שבת,
בואך ברוך,
הביאי נא עמך את המרגוע, את השלוה,
שלאחר שבוע רב פנים של המולת עמל,
את החלל, שבתוכו אפשר לרקום
אינסוף של חלומות, ביחד ולבד,
את שעת המחילות שבה נוכל
לשמוע את פעימות לבו של הזולת.
שבת, ברוך בואך,
ברוך בואך, ברוך נרך.

ברכה מקיבוץ משמרות, מתוך: מעין הברכות, הוצאת שיטים מכון החגים הקיבוצי

קריאה:

כְּכֹה כְּמוֹ שְׂאֵנִי הוֹלֵךְ אֲנִי רוֹצֵה לְקַבֵּל פְּנֵי שַׁבַּת הַמַּלְכָּה.
לְגוֹפֵי בְּגָדִים שֶׁל יוֹם יוֹם וְגוֹפֵי, אִם בְּכֹלֵל, אֲיַנְגֵּנוּ חֹזֵק בְּכֹלֵל
וְגַם הַנֶּפֶשׁ לֹא.
כְּכֹה כְּמוֹ שְׂאֵנִי הוֹלֵךְ אִם אֶקְבֵּל פְּנֵי שַׁבַּת הַמַּלְכָּה
וְדִיּוֹ הַבְּגָדִים לְגוֹפֵי שֶׁל יוֹם יוֹם וְגוֹפֵי אֶפְשֶׁר חֲלֹשׁ יוֹתֵר מִרְגֵּשָׁה
אֲבָל הַנֶּפֶשׁ לֹא.
כְּכֹה כְּמוֹ שְׂאֵנִי עוֹדֵנִי הוֹלֵךְ אִם תִּקְבֵּל שַׁבַּת הַמַּלְכָּה אֶת פְּנֵי
יִלְבָּשׁ גּוֹפֵי שַׁבַּת יוֹם יוֹם וְגוֹפֵי יַחֲזֹק וְהַשַּׁבַּת בְּנֶפֶשׁ תְּהִי.
לְכִי נֶפְשִׁי צְאִי בְּלֵה יוֹם יוֹם לְקַבֵּל פְּנֵי שַׁבַּת הַמַּלְכָּה.

אמיר גלבע

שירה:

שבת שבת תודה שבאת

מילים: דנה שץ | לחן: אמיר לקנר ואורן אלדור מתוך "חיבוק של שבת"

בכל יום שישי בסוף השבוע
אני מחכה לך באופן קבוע
עם פרח ביד, פרוסה של חלה
אני מחכה כמו חתן לכלה

קשה לי לומר, מתי היא נכנסת
כמו רוח קלה שפתאום במרפסת
אני מתגנדר קצת, מחליק שערות
ורק בשבילה מכין שני נרות

שבת שבת תודה שבאת
כמו מלכה לאט הגעת
כי את כי את כל כך נהדרת
תודה שבאת שבת

שבת שבת תודה שבת
כמו מלכה לאט הגעת
כי את כי את כל כך מיוחדת
תודה שבאת שבת

שירה:

יְדִיד נֶפֶשׁ אָב הִרְחַמְנָה
יְרוּץ עֲבָדְךָ כְּמוֹ אֵיל
כִּי יַעֲרֵב לוֹ יְדִידוֹתְךָ

הַדּוֹר נֶאֱמָה זֵיו הָעוֹלָם
אֲנֵא אֵל נָא רַפָּא נָא לָהּ
אֲז תִּתְחַזַּק וְתִתְרַפָּא

וְתִיק יְהִמּוּ רַחֲמֵיךָ
כִּי זֶה כְּמָה נְכֻסָּף נְכֻסָּף
אֲנֵא אֵלֵי מַחֲמַד לְבִי

הַגְּלָה נָא וּפְרֵשׁ חֲבִיב
תְּאִיר אַרְץ מְכַבֹּדְךָ
מִהָר אֲהוּב כִּי בָא מוֹעֵד

מִשֶּׁךְ עֲבָדְךָ אֵל רְצוֹנְךָ
לְשִׁתְּחוּה מוֹל הַדָּרְךָ
מִנְפֶּת צוּף וְכָל טַעַם

נֶפְשֵׁי חוֹלֵת אֲהַבְתָּךְ
בְּהִרְאוֹת לָהּ נֵעַם זֵיוְךָ
וְהִיִּתָּה לָךְ שִׁפְחַת עוֹלָם

וְחוּסָה נָא עַל בֶּן אוֹהֲבְךָ
לְרִאוֹת בְּתַפְאֵרַת עֵזְךָ
חוּשָׁה נָא וְאֵל תִּתְעַלֵּם

עָלֵי אֵת סַבְת שְׁלוֹמְךָ
נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בְּךָ
וְחַנְּנֵי כִּימֵי עוֹלָם

קריאה:

ידיד נפש אחד מהפיוטים הידועים והמולחנים ביותר, המושר בזמנים שונים - במהלך השבת. את הפיוט חיבר ר' אלעזר אזכרי, מחוג מקובלי צפת של המאה ה-16, בן למגורשי ספרד. הפיוט חדר במהירות אל מנהגי התפילה של הקהילות השונות, הספרדיות והאשכנזיות. הוא נתקבל הן כפיוט המושר לפני עלות השחר, המכין את הלב לתפילה וליום החדש, הן כפיוט המושר בנקודות זמן משמעותיות בשבת. כך למשל בקהילות אשכנז, מושר הפיוט לפני קבלת שבת ובזמן סעודה שלישית (שבת אחה"צ), הנחשב לעת רצון מיוחדת. בקהילות הספרדיות הוא מושר הן כפיוט לפני תפילת שחרית, הן במסגרת שירת הבקשות, כל קהילה ומנהגיה.

הפיוט הקצר רווי כמיהה וכיסופים לקרבת ה'. מחבר הפיוט עצמו הגדיר אותו כ"בקשה על היחוד וחשק האהבה" ואף בחר לאקרוסטיכון של שירו את שם ה' המפורש. השימוש הרב בכינויי אהבה ובביטויי געגוע מבטא את הלך נפשו של המחבר, המשתוקק לקרבת ה' ולגאולה.

שירה:

לְכֵה דוּדֵי לְקִרְאֵת פְּלֵה. פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה.

שְׁמוֹר וְזָכוֹר בְּדַבּוּר אֶחָד. הַשְּׁמִיעֵנוּ אֶל הַמִּיחָד.
יְהוּדָה אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד. לְשֵׁם וּלְתַפְאֵרֶת וּלְתַהֲלָה.
לְכֵה דוּדֵי לְקִרְאֵת פְּלֵה. פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה.

לְקִרְאֵת שַׁבַּת לָכוּ וּנְלַכְה. כִּי הִיא מְקוֹר הַבְּרָכָה.
מֵרֵאשׁ מְקָדָם נְסוּכָה. סוּף מַעֲשֵׂה בְּמַחְשָׁבָה תַּחֲלָה.
לְכֵה דוּדֵי לְקִרְאֵת פְּלֵה. פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה.

מְקֻדָּשׁ מְלֶךְ עִיר מְלוּכָה. קוּמֵי צְאֵי מִתּוֹךְ הַהֶפְכָּה.
רַב לָךְ שַׁבַּת בְּעַמְקֵי הַבְּכָא. וְהוּא יַחְמוּל עֲלֶיךָ חֲמָלָה.
לְכֵה דוּדֵי לְקִרְאֵת פְּלֵה. פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה.

הַתְּנַעֲרֵי מַעֲפָר קוּמֵי. לְבָשִׁי בְּגָדֵי תַפְאֵרְתְּךָ עִמִּי.
עַל יַד בֶּן יֵשִׁי בֵּית הַלְחָמֵי. קְרָבָה אֶל נַפְשִׁי גְאָלָה.
לְכֵה דוּדֵי לְקִרְאֵת פְּלֵה. פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה.

הַתְּעוֹרְרֵי הַתְּעוֹרְרֵי. כִּי בָא אֲוֶרֶךְ קוּמֵי אֲוֶרֶי.
עוֹרֵי עוֹרֵי שִׁיר דְּבָרֵי. כְּבוֹד יְהוּדָה עֲלֶיךָ נִגְלָה.
לְכֵה דוּדֵי לְקִרְאֵת פְּלֵה. פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה.

לֹא תְבוּשִׁי וְלֹא תִפְלָמֵי. מַה תִּשְׁתַּחֲוֶי וּמַה תִּהְיֵי.
בְּךָ יִחַסּוּ עֲנֵי עִמִּי. וְנִבְנְתָה עִיר עַל תְּלָה.
לְכֵה דוּדֵי לְקִרְאֵת פְּלֵה. פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה.

וְהִיוּ לְמִשְׁשָׁה שְׂאִסְיָךְ. וְרַחֲקוּ כָל מִבְלַעֲיָךְ.
יִשִּׁישׁ עֲלֶיךָ אֱלֹהֶיךָ. כְּמִשׁוֹשׁ חֶתֶן עַל פְּלֵה.
לְכֵה דוּדֵי לְקִרְאֵת פְּלֵה. פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה.

יִמֵּינִי וְשִׁמְאֵל תִּפְרוּצֵי. וְאֵת יְהוּדָה תַעֲרִיצֵי.
עַל יַד אִישׁ בֶּן פְּרָצֵי. וְנִשְׁמַחָה וְנִגְלָה.
לְכֵה דוּדֵי לְקִרְאֵת פְּלֵה. פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה.

בּוֹאֵי בְשָׁלוֹם עֲטָרֶת בַּעֲלָה. גַּם בְּשִׁמְחָה וּבְצַהֲלָה.
תּוֹךְ אֲמוּנֵי עִם סִגְלָה. בּוֹאֵי כְלָה. בּוֹאֵי כְלָה.
בּוֹאֵי כְלָה שַׁבַּת מְלַכְתָּא:

לְכֵה דוּדֵי לְקִרְאֵת פְּלֵה. פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה.

שירה:

לקראת שבת

מילים: אבי קורן | לחן: נדב מדינה ואבנר צדוק

לכה דודי לקראת כלה

פני שבת נקבלה...

ואבא מסלסל קולו בשירי שבת:

"דרור יקרא לבן עם בת"

ומפה צחורה נפרשת

ודולקים נרות

וכהד מן העבר המנגינות חוזרות

ומלא פתאום הבית באותן זמירות

קריאה:

הפיוט "לכה דודי" הוא הלב והמרכז של תפילת קבלת שבת והוא מלווה את רגעי המעבר שבין ימי החולין המסתלקים לבין השבת - הנכנסת ובאה. הפיוט נכתב בצפת של המאה ה-16 ע"י הפרשן וחכם הקבלה ר' שלמה אלקבץ ואומץ מיד עם כתיבתו ע"י מקובלי צפת של אותה תקופה, מה שתרם להתפשטותו ולקבלתו המהירה בכל קהילות ישראל ולכך שנתווסף לסידור התפילה, על אף שזה היה כבר סגור וחתום.

ל"לכה דודי" נודעת חשיבות מכרעת בהיווצרותה ובהתגבשותה של תפילת קבלת שבת כפי שהיא מוכרת לנו כיום, תפילה שנוספה לסידור התפילה רק במאה ה-16, בהשפעת מנהגי מקובלי צפת, שנהגו לקבל את השבת לבושי לבן וביציאה אל השדה, עם שירת מזמורי תהלים ו"לכה דודי". היציאה לקראת השבת מקורה במסופר על ר' חנינא בתלמוד הבבלי (שבת קיט, ע"א): "רבי חנינא מיעטף וקאי אפינא דמעלי שבתא ואמר [היה ר' חנינא מתעטף עם חשיכה בערב שבת ואומר] 'בואו ונצא לקראת שבת המלכה'. רבי ינאי לביש מאניה מעלי שבת ואמר [ר' ינאי היה לובש בגדיו ערב שבת ואומר] "בואי כלה בואי כלה".

הפיוט כתוב ברבדים של סוד ושל פשט גם יחד, ומשום כך ניתן להבינו גם ללא הבנת כל הסמלים הקבליים הרמוזים בו. בלשון ציורית, עשירה בשיבוצים מקראיים, מצייר המשורר תמונה שבה הדוד עם ישראל יוצא לקראת הכלה השבת לקבל את פניה. במהלך הדורות חוברו לפיוט מאות לחנים שונים, ויש מנהגים שונים בשירתו. במנהגים הספרדיים שרים את הפיוט כולו בעמידה עם הפנים כלפי מערב. במנהגי אשכנז שרים את הפיוט בישיבה ובבית האחרון עומדים ופונים למערב.

לכה דודי לקראת כלה

שבת מלכה הגה עולה

על השולחן חלה, ועולה תפילה

שרים כל בני הבית במקהלה גדולה

לוחשות שפתיו של אבא

ועיניו אורות

וכהד מן העבר המנגינות חוזרות

ומלא פתאום הבית באותם זמירות

שירה:

שלום עליכם

מחבר לא ידוע, מאה 17

שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם מְלֹאכֵי הַשְּׁרֵת מְלֹאכֵי עֲלִיּוֹן
מִמְּלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
בּוֹאֲכֶם לְשֵׁלוֹם מְלֹאכֵי הַשְּׁלוֹם מְלֹאכֵי עֲלִיּוֹן
מִמְּלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
בְּרַכּוֹנֵי לְשֵׁלוֹם מְלֹאכֵי הַשְּׁלוֹם מְלֹאכֵי עֲלִיּוֹן
מִמְּלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
צֵאתְכֶם לְשֵׁלוֹם מְלֹאכֵי הַשְּׁלוֹם מְלֹאכֵי עֲלִיּוֹן
מִמְּלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

קריאה:

הפיוט 'שלום עליכם' פותח את טקס הקידוש בליל שבת (ששי בערב). מחברו אינו ידוע וייתכן כי מוצאו מחוגי המקובלים. הוא מצוי בדפוסים החל מן המאה ה-17.

הפיוט מבוסס על אגדה ממסכת שבת (ק"ט ע"ב), המספרת שלאחר תפילת ערבית של שבת, שני מלאכי שרת מלווים את האדם בדרכו אל ביתו, וכאשר הם נוכחים לדעת שהכל בבית מוכן וערוך לשבת, הם מברכים את יושבי הבית. בני הבית משיבים להם בברכה ובהזמנתם אל הבית, ומבקשים את ברכתם.

הפיוט נתקבל בכל קהילות ישראל, והן מקבלות אתו את פני השבת. לכל קהילה לחן משלה לפיוט ולעיתים אף יותר מלחן אחד. חלק מהלחנים מבוססים על נוסח התפילה וחלקם לחנים חדשים בני ימינו.

המקדשים/ות מהמשפחה המדליקה מוזמנים/ות לשתף בנוסח ובלחן שבמסורתם/ המשפחתית-עדית ו/או בנוסחים המסורתיים/הקיבוציים שלהלן:

יּוֹם הַשְּׁשִׁי. וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְכַל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ. כִּי בּוֹ שָׁבַת מְכַל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת: (בראשית א, לא – ב, ג).

מן הסידור

סְבָרֵי מְרַנֵּן וְרַבֵּנָן וְרַבּוֹתֵי:

בְּרוּךְ אַתָּה ה'. אֱלֹהֵינוּ מְלַךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן:

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מְלַךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְרָצָה בָּנוּ. וְשָׁבַת קִדְּשׁוֹ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הִנְחִילָנוּ. זָכְרוֹן לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית. (כִּי הוּא יוֹם) תְּחִלָּה לְמַקְרָאֵי קִדְּשׁ זָכַר לִיצִיאַת מִצְרַיִם. כִּי בָנוּ בְּחֶרֶת וְאוֹתָנוּ קִדְּשָׁתָּ מְכַל הָעַמִּים וְשָׁבַת קִדְּשָׁךְ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הִנְחִילָתָנוּ:

בְּרוּךְ אַתָּה ה'. מְקַדֵּשׁ הַשָּׁבַת:

מן הסידור

אז ימלא שחוק פיננו, ולשוננו רינה.

נברך על פת וענב, מתנת אדם ואדמה,

מי יתן טעמים לא יפוג לעולם. לחיים!

ברכה מקיבוץ מזרע, מתוך: מעין הברכות, הוצאת שיטים מכון החגים הקיבוצי

ויין ישמח לבב אנוש.

היין נוצר בעמל היצירה. הגפן הניטעת, הענבים הבשלים הנבצרים,

דריכת הענבים בגת, והפקת היין אשר משמח לב הבריות.

מתוך העמל נוצרת השמחה.

נדע גם אנו לשמוח בעת יצירתנו ולהנות מפירותיה.

ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם בורא פרי הגפן.

שירה:

אדון עולם

מילים מן התפילה | לחן: עוזי חיטמן

אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מֶלֶךְ. בְּטָרֵם כָּל יַעֲרֵר נִבְרָא: לַעֲת נַעֲשֶׂה בְּחַפְצוֹ כָּל. אֲזִי מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא:
וְאַחֲרֵי כָכֹל הַכָּל. לְבִדּוֹ יִמְלֹךְ נוֹרָא: וְהוּא הִיָּה וְהוּא הוֹה. וְהוּא יִהְיֶה בְּתַפְאָרָה:
וְהוּא אֶחָד וְאֵין שְׁנֵי. לְהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחְפִּירָה: בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תְכָלִית. וְלוֹ הָעֹז וְהַמְשָׁרָה:
וְהוּא אֵלֵי וְחֵי גוֹאֲלֵי. וְצוֹר חֲבֵלֵי בָעֵת צָרָה: וְהוּא נָסִי וּמְנוֹס לִי. מִנֶּת כּוֹסֵי בְיּוֹם אֶקְרָא:

שירה:

וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת
לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדוֹרָתָם בְּרִית עוֹלָם:
בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הוּא לַעֲלֹם
כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ
וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנְפָּשׁ:

שמות לא, טז-יז

קריאה:

שיר העמק נכתב ע"י אלתרמן בשנת 1934 תוך יום אחד לסרט
המדבר הראשון שהופק בפלשתינה של אז שאורכו כשעה ונקרא
'לחיים חדשים' בהפקת מרגוט קלאוזנר.

הסרט נופק לקרן היסוד של ההסתדרות הציונית כדי שיציג
קבל העולם היהודי בגולה את המעשה החלוצי הנעשה בארץ,
ובאמצעותו ישוכנעו גבירים לתמוך במפעל הציוני.

בסרט מוקרן קטע שבו נראה סמבורסקי ישוב ליד הפסנתר בחדר
האוכל של קיבוץ גבעת ברנר ומלמד את החברים את השיר.
בהמשך העלילה, כשהשיר כבר שגור בפי כול, נראה רפתן שמזמר
את השיר בתוך חליבת פרה, חבר שמלווה עם השיר את תגלחתו
וחברה שפוצחת בו שעה שהיא תולה את כביסתה.

שירה:

שיר העמק

מילים: נתן אלתרמן | לחן: דניאל סמבורסקי

בְּאֵה מְנוּחָה לִיגַע
וּמְרִגוּעַ לְעַמֵּל
לִילָה חוֹר מְשֻׁתָּרַע
עַל שְׂדוֹת עֵמֶק יִזְרְעֵאל
טַל מְלִמְטָה וּלְבָנָה מַעַל
מְבִית-אֶלְפָּא עַד נְהַלֵּל
מַה מַּה לִּילָה מְלִיל
דְּמָמָה בִּיזְרְעֵאל
נִדְמָה עֵמֶק אֶרֶץ תַּפְאָרַת
אֲנֹו לָךְ מִשְׁמֶרֶת

יֵם הַדְּגָן מִתְנוּעַע
שִׁיר הָעֵדֶר מְצַלֵּץ
זוֹהֵי אֶרֶץ וּשְׂדוֹתֶיהָ
זֶהוּ עֵמֶק יִזְרְעֵאל
תְּבִרָה אֶרֶץ וְתִהְלֵל
מְבִית-אֶלְפָּא עַד נְהַלֵּל
מַה מַּה ...

אֶפֶל בְּהַר הַגְּלִבּוּעַ
סוֹס דּוֹהַר מְצַל אֶל צַל
קוֹל זַעֲקָה עָף גְּבוּהַ
מְשֻׁדוֹת עֵמֶק יִזְרְעֵאל
מִי יָרָה וּמִי זֶה שֵׁם נָפֵל
בֵּין בֵּית-אֶלְפָּא וְנְהַלֵּל
מַה מַּה ...

שירה:

כי אשמרה שבת

ר' אברהם אבן-עזרא - ספרד, מאה 12

כי אֲשַׁמְרָה שַׁבָּת אֶל יִשְׁמְרֵנִי. אוֹת הִיא לְעוֹלָמִי עַד בֵּינוּ וּבֵינִי
אֲסוּר מֵצֵא חֶפֶץ. עֲשׂוֹת דְּרָכִים גַּם מְלַדְבֵּר בּוֹ דְּבָרֵי צָרְכִים.
דְּבָרֵי סְחוּרָה אִף דְּבָרֵי מְלָכִים אֲהַגֶּה בְּתוֹרַת אֵל וּתְחַכְמֵנִי:
אוֹת הִיא לְעוֹלָמִי עַד בֵּינוּ וּבֵינִי

בו אֲמַצָּא תְּמִיד נוֹפֵשׁ לְנַפְשִׁי הֵנָּה לְדֹר רֵאשׁוֹן נִתֵּן קְדוּשָׁי.
מוֹפֵת בְּתַת לַחֵם מִשְׁנֵה בְּשִׁשִּׁי כָּכָה בְּכָל שִׁשִּׁי יִכְפִּיל מְזוֹנִי:
אוֹת הִיא לְעוֹלָמִי עַד בֵּינוּ וּבֵינִי

רָשָׁם בְּדַת הָאֵל חוֹק אֶל סִגְנוֹ בּוֹ לְעֵרוֹךְ לַחֵם פָּנִים בְּפָנָיו.
עַל כֵּן לְהִתְעַנּוֹת בּוֹ עַל פִּי נְבוֹנָיו אֲסוּר, לְבַד מִיּוֹם כְּפוּר עֲוֹנִי:
אוֹת הִיא לְעוֹלָמִי עַד בֵּינוּ וּבֵינִי

הוא יוֹם מְכַבֵּד הוא יוֹם תְּעַנּוּגִים לַחֵם וַיֵּין טוֹב בְּשָׂר וְדָגִים
הַשְּׂמָחִים בּוֹ הֵם שְׂמָחָה מְשִׁיגִים כִּי יוֹם שְׂמָחוֹת הוּא וּתְשַׂמְחֵנִי:
אוֹת הִיא לְעוֹלָמִי עַד בֵּינוּ וּבֵינִי

מַחַל מְלָאכָה בּוֹ סוֹפוֹ לְהִכְרִית עַל כֵּן אֲכַבֵּס בּוֹ לְפִי כְּבוֹרִית
וְאִתְּפַלְלָה אֶל אֵל עֲרִבִית וְשַׁחֲרִית מוֹסֵף וְגַם מְנַחָה הוּא יַעֲנֵנִי:
אוֹת הִיא לְעוֹלָמִי עַד בֵּינוּ וּבֵינִי

שירה:

מי אוהב את השבת

מילים: אהוד מנור | לחן: רפי בן משה

מי אוהב את השבת?
אמא ואבא!
מי אוהב את השבת?
סבתא וסבא!
מי אוהב את השבת?
אני, אתה ואת.
כל העולם כמעט!
אז למה לא כל יום שבת?

בשבת הציפורים שרות מרוב שמחה
בשבת אין שיעורים
זה יום של מנוחה.
בשבת כל עץ מודה
לשמש על אורה
ורוקדת בשדה
גם עדנה הפרה.
מי אוהב את השבת...

יום ראשון שני שלישי
כל יום נמשך שנה
רביעי את חמישי נותן במתנה.
הימים עוברים לאט
ראשון עד חמישי
ומחר מחר שבת
כי בא כבר יום שישי
מי אוהב את השבת...

בשבת אבי ישן עם העיתון שלו
ואמי אומרת כן הרבה יותר מלא,
יום שבת הוא יום נחמד
יותר מכל אחר -
אז למה דוקא יום שבת
עובר כל כך מהר.

קריאה:

פיוט כי אשמרה השבת נחשב
לאחד מפיוטי השבת הנפוצים
והמולחנים ביותר, המושר על ידי
כל הקהילות, בשינויי נוסח קלים.
מחברו של הפיוט הוא ר' אברהם
אבן עזרא, בן המאה ה-12, מגדולי
משוררי תור הזהב, שהיה גם פרשן
מקרא ומדען.

לאורך כל הפיוט ניכרת ובוולטת
שמחתו של המשורר ביום השבת
ואהבתו אליה. בשבת הוא נח,
מתענג בלימוד התורה ובסעודות
השבת, מתרחק מדברי חול, מטהר
את לבו מתחבר למהות הרוחנית
של השבת. הפזמון החוזר של
הפיוט מדגיש את חשיבותה של
השבת, המהווה אות ועדות לקשר
שבין עם ישראל והקב"ה ולברית
שביניהם.

בציעת הפת

הברכות על החלות

המברכים/ות או הילדים/ות מהמשפחה המדליקה טובלים במלח מגישים למשתתפים. מוזמנים/ות לשתף בנוסח ובלחן שבמסורתם/ן המשפחתית עדתית ו/או בנוסחים - המסורתיים/הקיבוציים שלהלן:

עֵינֵי כָל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ:
פּוֹתַח אֶת יָדְךָ. וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רִצּוֹן:
בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ:
מִן הַסִּידוּר

נברך על ארץ טובה ורחבה.
נברך על פרי ההילולים בגננו.
נברך על שפע טל ומטר ואור ואהבה
ועל חטה מבשילה בשדותינו.
נברך על המוציא תבואתה של הארץ,
נותן מים חיים בבארות חיינו, ולחם.
בהשראת "חג ישראלי", המדרשה באורנים

שירה:

מי האיש

מִי הָאִישׁ הַחֹפֵץ חַיִּים אֶהֱב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב:
נֶצֶר לְשׁוֹנֵף מִרְעַע וּשְׁפָתֶיךָ מִדְּבַר מְרֻמָּה:
סוֹר מִרְעַע וְעֵשָׂה טוֹב בְּקֶשׁ שְׁלוֹם וְרִדְפָהוּ:
תהילים לד, יג-טו | לחן עממי

שירה:

ערב שבת

נתן יונתן | נחום היימן

הַשְּׁלַחַן מוֹכֵן וְנֶאֱסָפוּ כָּלֵם גְּרוֹת דּוֹלְקִים עִם יַיִן וְחֻלָּה יוֹם עֵמֶל כְּלָה, וּמָה שְׁלֵא נִשְׁלָם אוּלַי נִתְחַיֵּל מִחֶר מִהִתְחַלָּה.	דִּיג אֶסֶף חֶכְהָ אַחֲרוֹנָה הִנֵּה כְּבָר יוֹם שְׁשִׁי פְּנָה. שׁוֹקֵי הָעִיר, כְּנִפֵי הַיּוֹנָה לְבָשׁוּ כְּתִנֵּת לְבָנָה.	תָּלַם אַחֲרוֹן וְחֻשֵׁף בְּגָנָה הַיּוֹם אָמַר אֶת סוֹף הַמִּנְגִּינָה. עָרַב חֲרִישֵׁי חֶתֶם אֶת הַתְּמוּנָה בֵּין אוֹר לְחֻשֵׁף נָחָה הַשְּׂכּוּנָה
---	--	---

שירה:

שבת בבוקר

מילים: תרצה אתר | לחן: יוני רכטר

שבת בבוקר! יום יפה,
אמא שותה המון קפה,
אבא קורא המון עיתון (המון עיתון)
ולוי יקנו המון בלון.
אפשר ללכת לירקון, לשוט שם בסירה,
או לטייל עד סוף הרחוב ולשוב בחזרה,
אפשר לקטוף פרחים, כאלה שלא אסור,
ואפשר ללכת עד הגן ולראות שהוא סגור.

קריאה:

חמדה

דליה רביקוביץ'

שם ידעתי חמדה שלא היתה כמוה,
והזמן ההוא היה יום השביעי בשבת
וכל בדי אילנות היו מתעצמים לגבה.
והאור הלך מסביב שוטף בנהר לנבוע,
וגלגל העין את גלגל החמה חמד.
אז ידעתי חמדה שלא היתה כמוה.
הזהירו ראשי השיחים והאור לא ידע שבע,
נתף בגלי הנהר ובכל אדוותיו נצת,
אף ראשי היה בעיניו כתפוח זהב לבלע.
שושני נהר צהבות פָּערו את פיהן לבלע
את אדוות הנהר בחפזן וגבעול העשב השט,
ואותו היום היה יום השביעי בשבת
וכל בדי אילנות מתעצמים בתשוקה לגבה
ואז ידעתי חמדה שלא היתה כמוה.

קריאה:

שלום

תמר אדר

"שלום" זו ברכה,
"שלום" זו תפילה,
"שלום" זאת מילה שתישמע
בכל עת, בכל יום כל שעה.
"שלום" אומרים כשנפגשים
גם ילדים גם אנשים:
שלום לכם ומה שלומכם,
כל כך שמחנו לראותכם!
"שלום" אומרים שנפרדים
מחברים או חברות,
ואם רוצים גם מוסיפים:
להתראות!
אבל שלום ממש "שלום"
זו משאלה, זהו חלום.
שלום כולנו נבקש,
יהי שלום על ישראל!

קריאה:

וכתתו חרבותם לאתים וְחֲנִיתוֹתֵיהֶם לְמִזְמֵרוֹת
לֹא יִשָּׂא גוֹי אֶל גּוֹי חָרֵב וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה.

ישעיהו ב, ד

שירה:

סאלאם

מלים ולחן: מוש בן ארי

עוד יבוא שלום עלינו, עוד יבוא שלום עלינו,
עוד יבוא שלום עלינו ועל כלם
סאלאם, עלינו ועל כל העולם, סאלאם, סאלאם.

שבת שלום!

ארוחת-שבת קיבוצית

פרשת השבוע

קריאת התורה בשבת

המנהג לקרוא בשבת בתורה הוא מנהג קדום ביותר. בימינו נהוג לקרוא בכל שבת "פרשה" אחת מן התורה, וכך להשלים את קריאת התורה כולה במשך שנה. קצב הקריאה מכוון כך שסיום הקריאה יהיה בכל שנה בחג שמחת תורה. בנוסף לקריאה בתורה, מוצמדת לכל פרשה "הפטרה", שהיא קטע קצר מן הנביאים, הקשור בדרך כלשהי לפרשה. מקובל להקדיש זמן מסוים במשך יום השבת, הפנוי מטרדות היום-יום, לעיסוק בענייני רוח, ולהעמיק מעט בתוכני פרשת השבוע וההפטרה. בעניין זה יש לכל אדם מקום ליצירה מקורית, המחפשת מסרים רלוונטיים בפסוקי התנ"ך. יצירה זו נקראת "דרשה".

מתוך "חג ישראלי", המדרשה באורנים

ברכה לפני הקריאה בתורה:

שְׁבַעִים פָּנִים לַתּוֹרָה וְכֻלָּם מְאִירִים –
וּפֶן אֶחָד יֵשׁ גַּם בְּשִׁבְלָךְ.
שְׁבַעִים שְׁבִילִים לַתּוֹרָה וְכֻלָּם מוֹלִיכִים לְאוֹר – וְשִׁבִיל יֵשׁ בָּהּ מִשְׁלָךְ.
שְׁבַעִים לְשׁוֹנוֹת לַתּוֹרָה וְכֻלָּן הַסְּפָרִים –
וְשָׁפָה יֵשׁ לָהּ גַּם בְּשִׁבְלָךְ.
שְׁבַעִים נְתִיבֵי שְׁלוֹם לַתּוֹרָה וְכֻלָּם שָׁל נַעַם –
וְשִׁיר שְׁלוֹם יֵשׁ בָּהּ מִשְׁלָךְ.
שְׁבַעִים אֲבְנֵי חֶשֶׁן לַתּוֹרָה וְכֻלָּן שָׁל תְּאֵם –
וְקֹדֶשׁ יֵשׁ לָהּ גַּם בְּשִׁבְלָךְ.
שְׁבַעִים אֲמוֹנוֹת לַתּוֹרָה וְאִישׁ בָּהֶן יַחֲיֶה –
וְאֲמוּנָה בָּהּ מִשְׁלָךְ.
שְׁבַעִים נְתִיבוֹת חַיִּים לַתּוֹרָה –
וְתוֹרַת חַיִּים יֵשׁ לָהּ גַּם בְּשִׁבְלָךְ.

שְׁבַעִים פָּנִים לַתּוֹרָה וְכֻלָּם מְסַבְּרֵי פָּנִים כְּמוֹתָהּ.
נִפְתַּח לָנוּ סֵפֶר וְנִבּוֹא בְּצֵל קוֹרְתָהּ.

נוסח קהילת "ניגון הלב"

הצעות להכנת דרשה על פרשת השבוע:

- אחד מהמשתתפים בוחר פסוק או מספר פסוקים מפרשת השבוע או מההפטרה שחשובים לו ואומר עליהם כמה מלים. ניתן כדוגמה לבחור באחת מן הדרכים הבאות:
- לבחור פסוקים המתקשרים למעגלי השייכות שלי.
- לחפש הקשרים בין פרשת השבוע ובין מאורעות החיים השוטפים.
- לברר את הערכים המובעים בפרשה תוך כדי הבעת הזדהות/ביקורת
- להביא קטע אומנותי או יצירה אישית (שיר, סיפור, תמונה וכו') הקשורים לפסוקי הפרשה
- להרחיב נושא שמופיע בפרשה מתוך זווית ראייה אישית (פסיכולוגית, סוציולוגית, פמיניסטית, כלכלית וכו').

מתוך "חג ישראלי", המדרשה באורנים

ברכות שנכתבו בקיבוצים

שבת שלום

שבת שלום שבת ברוכה
בואי, מלאי ליבנו שמחה
בפנים מאירות אותך נקבלה
בניחוח רגיעה של יין וחלה
שבת שלוה למשפחתנו
שלום, רעות ואחוה לקהילתנו
נאט את הקצב, נקרב לבבות
נמלא ביתנו מנגינות שלווה
מנרות השבת תעלה לה הילה
ברוכה הבאה, בואי בואי כלה

ברכה של גשור

ברוך בואך, שבת,
בואך ברוך,
הביאי נא עמך את המרגוע, את השלוה,
שלאחר שבוע רב פנים של המולת עמל,
את החלל, שבתוכו אפשר לרקום
אינסוף של חלומות, ביחד ולבד,
את שעת המחילות שבה נוכל
לשמוע את פעימות לבו של הזולת.
שבת, ברוך בואך,
ברוך בואך, ברוך נרך.

מתוך קבלת השבת של קיבוץ משמרות

ברכה על הנרות

תבורך לנו נר של שבת,
על כי בשורת מנוחה הבאת לנו.
לובן אורך מביא את האור למעוננו, וטוהר וזוך.
תלוונו שלהבת קודשך בימי העמל הקשים
עד כי תשוב ותאיר עמנו בשבת הבאה.

ברכת נרות מן הקיבוצים מעין ברוך, חצרים, גונן, בית העמק מתוך "מעין הברכות" בהוצאת מכון שיטים

נברך על נרות השבת:
זה עתה נגמרו ששת ימי מעשה ויצירה,
לבנו קשוב וביתנו פתוח לקבל פני שבת מנוחה.
שלום לבואך שבת ברוכה.

מתוך קבלת השבת בקיבוץ משמר השרון

לעיני אדם מדליקות מתוכן את האור
בחום לב הנותן את טעם הלחם
לידיים הפורשות כפותן בברכה
תהילה לחול, לשבת, למים, לפריחה
ולחסד השמחה.
שיר מזמור לחיים וליחד
ברגש הברכה.

ברכה מצרעה - יורם ל., מתוך "מעין הברכות", הוצאת שיטים - מכון החגים הקבוצי

ברכה על החלה

נברך על הלחם, מתנת אדם ואדמה
מי יתן ויימצא בשפע
ונשמח בדברים הפשוטים -
בפת, בבית ובאהבת הלב
אמן!

קובי וינר ז"ל, קיבוץ מזרע

נברך על כי לא חסר מאום משולחננו, ונייחל כי לא יבוא עוד רעב
על פני האדמה ולא יחסר מזון מפני כל יושבי ארץ.

מתוך ברכת החלות של קיבוץ מגוון

ברכת על היין

תבורך הגפן ופריה - העינב
התירוש והיין המשמח לבב אנוש.
נמלא הגביע, נקדש את הרגע
ונברך את כולנו בשפע וברווחה,
בשמחה ובנחת, באחוזה ושלום.
אמן!

ברכה קיבוצית (הכותבת לא אותרה ונשמח לדעת מי הוא/היא)

בתפילת השבת המסורתית מתפללים לשלומם של חיילי ישראל אחרי הקריאה בתורה של תפילת שחרית.
בקהילות החילוניות שמקיימות קבלת שבת יש מקום להתייחסות לחיילי וחיילות צה"ל בברכה מיוחדת שקוראים
בקבלת השבת.

תפילת הדרך לחיילים

תפלה יש בנו
שתלכו לשלום ותבואו בבטחה אל כל מחוזות חפצכם.
ושקט תמצאו בכל שתלך נפשכם
וחן וחסד ורחמים.
שלא יוכלו לכם כל פרעניות
שמתרגשות ובאות בדרךכם.
יהיו מעשיכם טובים – נתיבכם אמת ופעלכם תמים.
כח מצאו לעבר את מבחני האש
ובטחה להלך לימים הבאים.

וכשתשובו לכאן, עיפים, בדרך העולה
נחבק אתכם שקטים ואוהבים, חסרי מלה
נראה בעיניכם, בין הלהבות הדועכות
את ניצוצות נשמתה של החמלה
ואת יפי הנפש שלא חדלה

ברוך השומע תפלה.

נוסח קהילת "ניגון הלב"

